

Tekoälypohjaisten työkalujen käyttö Lapin yliopistossa

Käsitelty Opetuksen johto- ja kehittämissryhmän 2/2023 kokouksessa ja Strategisen johtoryhmän 3/2023 kokouksessa.

GPT (Generative Pre-trained Transformer) ja muut samantyyppiset tekoälypohjaiset tekstieditorit tai tekstigeneraattorit, ns. suuret kielimallit, ovat interaktiivisia tekoälysovelluksia, jotka tuottavat sisältöä käyttäjän antaman syötteen perusteella.

Tekoälypohjaisia generaattoreita voidaan käyttää tekstin, kuvan, äänen ja videon yms. tuottamiseen. Tässä linjauksessa kuvattu kielimallien käyttö kattaa nämä kaikki muodot.

Lapin yliopiston linjaus kielimallien käyttöön osana opintoja on seuraava:

1. **Kielimallien käyttö on lähtökohtaisesti sallittua.** Kielimalli on työkalu, jonka käytön opettelu on hyödyllistä. Kielimallien kieltäminen ei ole käytännöllistä, koska kieltoa on mahdotonta tai vähintään erittäin hankalaa valvoa.
2. **Kielimalleja voi käyttää apuna tekstinhuollossa.** Kielimallin käyttö kielenhuoltoon on perusteltua esimerkiksi kieliopillisesti oikeellisen tai rakenteellisesti sujuvan tekstin tekemiseen (vrt. Grammarly ja muut vastaavat työkalut).
3. **Kielimallia ei saa käyttää tuottamaan lopullista tehtävän tai opinnäytetyön sisältöä eikä tällaista kielimallilla luotua sisältöä saa esittää opiskelijan itse tuottamana.** Opiskelija on aina itse vastuussa palauttamansa tekstin sisällöstä. Kielimallien suurena haasteena on, että ne pystyvät kirjoittamaan hyvin asiantuntevan kuuloista tekstiä, joka kuitenkin voi sisältää asiavirheitä tai jopa ristiriitaisuuksia. Kielimallia voi kuitenkin käyttää olemassa olevan tekstin muotoiluun tai ideoiden hakemiseen itsekirjoitettavalle tekstille.
4. **Opiskelijoille pitää kertoa kielimallien käytön periaatteet ja haitat.** Kielimalleista voidaan kertoa esimerkiksi opintojen alkuvaiheissa, opintojen ohjauksessa, OmaOpettaja -tapaamisissa, opinnäytetyöseminaareissa ja menetelmäkurseilla.
5. **Opettajan on hyvä tutustua kielimalleihin** kokeilemalla tekoälypohjaisia sovelluksia, kuuntelemalla DigiPeda-tuntien tallenteita ja jakamalla kokemuksia muiden opettajien kanssa.
6. **Opettajat huolehtivat suunnitellessaan kurssia, ettei opiskelija voi vastata kurssin tehtäviin pelkästään kielimallia käyttämällä perehtymättä opiskeltavaan asiaan itse.** Tämän voi toteuttaa sitomalla tehtävät käytettyyn oppimateriaaliin edellyttämällä opiskeltavan asian soveltavaa tarkastelua tai omakohtaisia esimerkkejä aiheesta. Jos tehtävä on mahdollista suorittaa hyväksyttävästi pelkästään kielimallilla, tehtävän painoarvo kokonaisarviossa tulisi olla pieni.
7. **Opiskelijan pitää kertoa miten kielimallia on käytetty, jos hän on tehtävässä tai opinnäytetyössä käyttänyt kielimallia.** Kun yksittäiset opiskelijat kuvaavat kielimallien käyttöään, saadaan hyviä käytänteitä jaettua. Kielimalleja voi käyttää opiskelussa apuna monin tavoin. Tekoälyn tekemä sisältö ei kuitenkaan korvaa

varsinaiseen opiskeltavaan sisältöön perehtymistä, koska tekoäly voi tehdä virheitä.

8. **Opettaja voi poiketa näistä suosituksista.** Opettajan pitää kertoa poikkeukset ja niiden perustelut opiskelijoille selkeästi heti kurssin alussa.
9. **Jos opiskelija käyttää kielimallia vilpillisesti, edetään Lapin yliopiston tutkintosäännön 16 §:n opintosuoritusvilpin ja kurinpitomenettelyiden mukaisesti.**